

Przedmowa

*Filozof monadystyczno-cielesny powinien być
od urodzenia ślepy i dotykać tylko ciało i przedmiotów,
i zagłębiać się w swoje czucia bebeczowe.¹*

Drodzy Czytelnicy,

powyższym cytatem z Witkacego – osobliwie, ale doskonale oddającym ducha prezentowanych tutaj tekstów – z przyjemnością wprowadzamy do pierwszego tegorocznego tomu czasopisma *Avant*. Dwujęzycznego i w dużym zakresie translatorskiego, zatytułowanego: „Od Wielkiego Ucieleśnienia do Wielkiej Szyby”.

Kontynuując wątek badań nad pozaneuronalnymi zakresami poznania, w głównej części tomu prezentujemy przekłady czterech prac. Omawiane w nich teorie należą do najbardziej dyskutowanych – i kontrowersyjnych – we współczesnej kognitywistyce. Są to kolejno: teoria poznania ucieleśnionego, enaktywizm, teoria poznania rozproszonego oraz teoria afordancji.

Rozpoczynający wspomniany zestaw tekstów Andrew D. Wilson i Sabrina Golonka w pracy „Ucieleśnienie poznania to nie to, co myślisz” podejmują się krytycznej i kompleksowej analizy tego, czym faktycznie ucieleśnienie być powinno dla poznania, a nie – czym się może, powierzchownie rzecz biorąc, wydawać. W duchu zdecydowanie rewizjonistycznym utrzymany jest artykuł Frédérique de Vignemont „Ukąszenie komara przeciwko enaktywistycznemu ujęciu doświadczeń cielesnych”, który prezentuje narzucające się wnioski dotyczące „sensomotorycznej” wersji ujęcia enaktywistycznego w kognitywistyce. Wychodząc z perspektywy badań nad poznaniem rozproszonym, David Kirsh dokonuje wnikliwego omówienia reprezentacyjnej roli elementów otoczenia w procesach poznawczych (artykuł „Myślenie za pomocą reprezentacji zewnętrznych”). Natomiast praca „Afordancje dla robotów” – autorstwa Thomasa E. Hortona, Arpana Chakraborty’ego i Roberta St. Amanta – przedstawia zastosowanie Gibsonowskiej teorii afordancji w projektowaniu robotów.

¹ Witkacy, za: Dombrowski w tym numerze.

Zagadnienie cielesności nie ogranicza się jednak w niniejszym tomie do badań kognitywistycznych. Niezwykłym i przy tym inspirującym przedłużeniem tej kwestii jest artykuł Macieja Dombrowskiego poświęcony metafizycznym dociekaniom Stanisława Ignacego Witkiewicza nad poczuciem własnej cielesności („Witkacego metafizyka cielesności”).

Dział *Badań nad praktyką artystyczną* dostarcza zaskakującego kontrapunktu dla wyżej wspomnianych analiz poznawczej roli ciała i środowiska. W pracy „Technological Stripping and Meaning Production in Duchamp’s The Large Glass” autorstwa Moniki Włodzik zapoznajemy się z analizą artystycznej instalacji *Wielka szyba* Marcela Duchampa w aspekcie mechanicznej reprodukcji, fetyszyzmu technologicznego, przejrzystości oraz w odniesieniu do koncepcji „Ciała bez organów”.

Ponadto prezentujemy jedno ze świadectw ożywionych sporów wokół (publikowanego przez nas w roku ubiegłym) kontrowersyjnego eseju Thomasa Metzingera na temat relacji między duchowością, religią a uczciwością intelektualną. Autorem publikowanego komentarza jest Łukasz Jędrzejczak.

Tom uzupełniają recenzje dwóch niedawnych interesujących publikacji książkowych: *Radicalizing Enactivism. Basic Minds without Content* Daniela D. Hutto i Erika Myina oraz *Mindvaults. Sociocultural Grounds for Pretending and Imagining* Radu J. Bogdana (autorzy recenzji to odpowiednio: Tomasz Komendziński i Paweł Gładziejewski).

Redakcja

Toruń–Warszawa, lato 2014